

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
1.Bf.348/2012/4.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a **2013. év január hó 7. napján** megtartott tanácsülésen meghozta a következő

V é g z é s t :

A csalás büntette miatt I. r. vádlott ellen indult büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék 1.B.437/2010/48. számú ítéletét **helybenhagyja.**

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Törvényszék a 2012. év augusztus hó 27. napján kihirdetett 1.B.437/2010/48. számú ítéletével I. r. vádlott bűnösségét a Btk. 310. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2)bekezdés bb) pontjára figyelemmel az (5)bekezdés b)pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett költségvetési csalás büntetében és a Btk. 276. § szerinti folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében állapította meg, ezért őt halmazati büntetésül 2 évi börtönbüntetésre és 500.000,- Ft pénzbüntetésre ítélte. A börtönbüntetés végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. Az elsőfokú bíróság rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú ítélet ellen a vádlott és védője felmentés érdekében jelentett be fellebbezést, az ügyész a kihirdetett ítéletet tudomásul vette.

A Fellebbviteli Főügyészség BF.1028/2012/1. számú átiratában a bejelentett fellebbezéseket nem tartotta alaposnak, az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

Az ügyészi álláspont szerint az elsőfokú bíróság perrendszerű eljárása során ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a releváns bizonyítékokat megvizsgálta, azokat egyenként és összességükben értékelve állapította meg az ítéleti tényállást,

amely mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt megalapozatlansági okoktól, így felülbírálatra alkalmas. Az eljáró tanács indokolási kötelezettségét is teljesítette, kifejtett indokolása nem ellentétes a logika szabályaival.

A rögzített tényállás alapján a bíróság okszerűen vont következtetést a vádlott tudattartalmára, és azon keresztül szándékára, célzatára, valamint bűnösségére, és törvényesen minősítette - az elbíráláskori Btk.-t alapul véve - az elkövetett gazdasági bűncselekmény, és az ehhez eszközcselekményként kapcsolódó közbizalom elleni vétséget.

A tényállás megállapítása, valamint a bizonyítékok értékelése az elsőfokú bíróság joga egyben kötelezettsége, így a releváns bizonyítékok újra értékelése útján a rögzített tényállást, és azon keresztül a jogi minősítést támadó, az I. r. vádlott bűnösségét vitató, és felmentését célzó vádlotti, illetve védői fellebbezés a másodfokú eljárásban nem foghat helyt.

A büntetéskiszabás keretében az elsőfokú bíróság az I. r. vádlott javára és terhére jelentkező bűnösségi körülményeket megvizsgálta, a vádlottal szemben méltányosságot gyakorolva - enyhítő rendelkezés felhívásával - végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést szabott ki, a büntetés mértéke és a felfüggesztés tartama is megfelelő.

Az elsőfokú bíróság alappal tekintett el a Btk. 104. § (1) bekezdés alkalmazásától, figyelemmel arra, hogy az elbírált bűncselekmények jellege folytán erre a vádlott érdemtelen.

A bíróság további rendelkezései a törvényi előírásoknak megfelelnek.

Mindezek alapján a fellebbviteli főügyészség indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Be. 360. § (4) bekezdése alapján megtartandó tanácsülésen a Fővárosi Törvényszék 1.B.437/2010/48. számú ítéletét az I. r. vádlott tekintetében a Be. 371. § (1) bekezdése alapján hagyja helyben.

A Fővárosi Ítéltábla a Be. 360. § (4) bekezdése alapján tanácsulést tartott az ügyben, figyelemmel arra, hogy az I. r. vádlott, és védője illetve az ügyész az arról szóló értesítés kézhezvételét követően - határidőben - nem kérte nyilvános ülés tartását.

A Fővárosi Ítéltábla a védelmi perorvoslat alapján eljárva, a Be. 348. § (1) bekezdés alapján a Fővárosi Törvényszék ítéletét és az azt megelőző eljárást - a Be. 349. § (1) bekezdésére figyelemmel - a fellebbezéssel érintett, az I. r. vádlottra vonatkozó részében bírálta felül.

Ennek eredményeként megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le a bizonyítási eljárást, ügyfelderítési kötelezettségének a lehetséges és szükséges mértékben eleget tett. A

rendelkezésre álló bizonyítási anyagot értékelési körébe vonva, a bizonyítékokat egyenként és egymással is egybevetve mérlegelte, és e tevékenységéről megfelelően számot is adott. Okszerűen megindokolta azt, hogy mely bizonyítékokat, mely részükben és miért fogadott el, illetve melyeket, mely részükben és miért nem tartott valónak. Az ítélet indokolása, pedig mindenre kiterjedő, logikailag kifogástalan és meggyőző.

Az eljárása során megállapított ítéleti tényállás megalapozott, alapvetően mentes a Be. 351.§ (2) bekezdésében felsorolt hibákból és hiányosságoktól.

Ugyanakkor az iratok tartalma alapján a Be. 352.§ (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel szükségesnek tartotta az ítéletábra a tényállás kisebb mértékű kiegészítését, illetőleg az eljárás elhúzódása miatt az alábbiak rögzítését:

Az ítélet 3. oldal 4 bekezdését I. r. vádlott személyi körülményeit azzal egészíti ki, hogy az I. r. vádlotton rákbetegsége miatt csonkolásos műtétet hajtottak végre, cukorbetegsége miatt folyamatos gyógykezelés alatt áll. (19.B.80.461/2008/4.tjk. 2.oldal)

A Budapesti VI. és VII. kerületi Ügyészség B.VI-VII.5487/2003/8-I. számú vádirata a 2001. és 2002. évben történt cselekmények miatt 2006.év június hó 14. napján került benyújtásra a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz. A Pesti Központi Kerületi Bíróság az első tárgyalási határnapot 2009. év január hó 8. napján tűzte ki. Az ügy áttételére 2010. év február hó 11. napján került sor, az irat 2010. év március hó 25. napján érkezett a Fővárosi Bíróságra. A tárgyalás 2010. év november hó 12. napján kezdődött, majd az ügy átszignálásra került 2011. év szeptember hó 13. napján. A tanács elnökének személyében bekövetkezett változás miatt a tárgyalást meg kellett ismételni, a Fővárosi Bíróság 2011. év november hó 3. napjától kezdődően ismételte meg első ízben a tárgyalást. Az ügy II. r. vádlottjával szemben a Budapesti V. és XIII. kerületi Ügyészség vádemelésére 2011. év december 9. napján került sor.

Az ekként kiegészített, illetve pontosított tényállás már hibamentes, az I. r. vádlott tagadásával szembenálló részében a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapult. A felmentést célzó fellebbezések az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét támadják valójában, amely megalapozott tényállás mellett nem vezethetett eredményre.

A bizonyítékok értékelését illetően megállapította az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság kellő alaposággal adott számot arról, hogy melyik bizonyítékot és miért fogadott el, melyeket és milyen okból vetett el.

A Fővárosi Törvényszék kellő részletességgel foglalkozott a vádlotti védekezéssel, melynek lényege szerint nem tudott a létszámfelmérő lapok tartalmáról az iskola vezetése és azok, akiknek a valós adatszolgáltatás e körben a kötelezettsége volt csupán ráhárították a felelősséget. Nem az ő kezdeményezésére és felhívására történt meg a támogatás megszerzése végett az adatlapok kitöltése és leadása. A rendelkezésre álló bizonyítékokkal összhangban, törvényesen vetette el az elsőfokú bíróság

az I. r. vádlott védekezését és helyesen járt el, amikor a tényállást a kihallgatott tanúk vallomására, a szakértői véleményekre és az okirati bizonyítékokra alapította. I. r. vádlott maga sem vitatta, hogy az adatlapokon szereplő aláírás a sajátja és azt sem, hogy a leadott adatlapokon szereplő létszámok nem voltak valóságok. A tanúvallomások pedig - függetlenül attól, hogy az iskola vezetői, ... alkalmazottai, vezetői, avagy a ... dolgozói voltak - egybehangzóak voltak a tekintetben, hogy az adatszolgáltatás I. r. vádlott által megadott adatokkal zajlott.

Az elsőfokú bíróság mindezek alapján okszerűen vont következtetést az I. r. vádlott bűnösségére és a cselekmények törvényi minősítése is helyes.

Helyesen vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy az időközben bekövetkezett jogszabályi változásokra figyelemmel az elkövetéskori, vagy pedig az elbíráláskori jogszabály biztosít-e kedvezőbb lehetőséget az I. r. vádlott számára. A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az első fokon eljáró bíróság a Btk. 2. §-ára figyelemmel helyesen alkalmazta a Btk.-nak az elbíráláskor irányadó rendelkezéseit.

E körben a Fővárosi Ítéltábla megállapította azt, hogy a bűncselekmények jogszabályi megjelölése alapján az elsőfokú bíróság az elbíráláskori törvényt alkalmazta, azaz az I. r. vádlott cselekményét a Btk. 310. § (1) bekezdésébe ütköző és figyelemmel a (2) bekezdés bb) pontjára az (5) bekezdés b) pontja szerinti folytatólagosan és üzletszerűen elkövetett különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás és a Btk. 276. §-ába ütköző és minősülő folytatólagosan elkövetett magánokirat hamisítás vétségének minősítette.

Az elsőfokú bíróság az ítélet rendelkező részében a hatályos törvényi szabályozásnak megfelelően a bűncselekmények megnevezésénél már nem írta le az egyes minősítő körülményeket, csak a jogszabályhelyüket jelölte meg, ugyanakkor az ítélet indokolásában elmulasztotta megjelölni a költségvetési csalás kapcsán a minősítő körülményeket, továbbra is csak a jogszabályhelyüket jelölte meg, ezért ezt az ítéltábla pótolta.

Az elsőfokú bíróság - hasonlóan az ügyben korábban eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság bírójához - arra a jogi álláspontra helyezkedett, hogy a vádiratban leírt tényállás - az elkövetéskori Btk. alkalmazása esetén - a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző csalás bűntettének minősülhet. Az ügyész a tárgyaláson ennek megfelelően módosította a vádirati minősítést. Az elsőfokú bíróság a 2012. augusztus 27. napján tartott tárgyaláson pedig azt állapította meg, hogy a jogszabályváltozásra figyelemmel - az elbírálás idején - I. r. vádlott cselekménye költségvetési csalás bűntettének minősülhet.

A vádirati tényállás - összhangban annak minősítésével - azt tartalmazta, hogy I. r. vádlott, mint az iskola szakmai irányítója 2001. évre vonatkozóan szakmai, elméleti képzés, gyógypedagógiai oktatás, szakmai gyakorlat, tanulók tankönyv- vásárlása, valamint diáksporttal kapcsolatos feladatok címén 48.164.967,- Ft normatív

támogatást szerzett meg jogosulatlanul. A 2009. november 18-i ügyészi vádkiegészítés egyrészről a vádirati tényállásban írtakat pontosította illetve azzal egészítette ki, hogy a vádlott cselekményével - figyelemmel a 2002. év január hó 22. napján és 2012. év szeptember hó 13. napján kelt létszámfelmérő lapokon rögzítettek - 97.893.773,- Ft normatív támogatást szerzett meg összességében jogosulatlanul.

A Btk. 288. §-ában meghatározott jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette a gazdálkodási kötelezettségeket és a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények körében szerepel (Btk. XVII. Fejezet) a büntett védett jogi tárgya a különböző gazdasági támogatások elnyerésének törvényes rendjéhez és azoknak a kitűzött gazdaságpolitikai célokra történő felhasználásához fűződő társadalmi érdek, azaz a gazdálkodás jogilag szabályozott rendje. A bűncselekmény elkövetési tárgyai a megtévesztést hordozó okiratok, amelyeket akár a döntést hozó szervhez támogatás megszerzése érdekében nyújtanak be, akár a támogatás felhasználásáról illetve az azzal való elszámoláshoz készültek. Az (1) bekezdésben meghatározott elkövetési magatartás eredménye a megszerzett pénzügyi támogatás, amely a valótlan tények közlésével megvalósul.

A jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette „quasi csalás”, mert annak tényállási elemei maradéktalanul megtalálhatóak, azonban a specialitás elve szerint az alaki halmazat kizárt. Ugyanakkor a 3/ 2009. Büntető Jogegységi Határozat 3. pontjában írtak szerint a konszumpció elvének alkalmazásával a csalás minősített esete állapítható meg az elkövetés időpontjában arra figyelemmel, hogy a csalás büntettének legsúlyosabb alakzatai közül a (7) bekezdés b) pont szerinti minősített eset - amely 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő - befejezett bűncselekményként valósult meg. Okszerűen értékelte az elsőfokú bíróság a terhelt által állami pénzeszközök csalárd módon megszerzésével elkövetett cselekményeit folytatólagosan elkövetett csalás büntettének és ezzel halmazatban folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének. Az elkövetés körülményei - hamis okmányok időszakonkénti benyújtása, elszámolása, az időszakos kifizetések mellett a Btk. 12. § (2) bekezdése szerinti folytatólagosság megállapításának feltételei - egységes akarat elhatározás, részcselekmények rövid időközönkénti elkövetése - maradéktalanul megvalósultak.

Ugyanakkor kizárólag a büntetési tételkeret - törvényi fenyegetettség - az, ami miatt a súlyosabb vagyon elleni bűncselekmény állapítható meg. Ennek pedig azért van jelentősége, mert az időközben bekövetkezett jogszabályváltozásra figyelemmel az elbírálás idején hatályos költségvetési csalás bűncselekménye magába foglalja a korábban önálló tényállásban szereplő jogosulatlan gazdasági előny megszerzése büntettének tényállási elemeit annyiban kiszélesítve azt, hogy nem követeli meg, hogy jogszabályon alapuljon. Jelen ügyben a tényállás rögzítette azt a jogszabályhelyet, melyen a támogatás alapult. Figyelemmel arra, hogy az elbírálás idején a vádlott terhére megállapított cselekvőség kapcsán a minősített vagyon elleni és minősített pénzügyi bűncselekmény büntetési tétele azonos - 5 évtől 10

évig terjedő szabadságvesztés - a specialitás elve érvényesül, azaz a vádlott terhére a pénzügyi bűncselekmény került megállapításra.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az elbíráláskor hatályban lévő jogszabályt alkalmazta, arra a következtetésre jutva, hogy az az I. r. vádlottra kedvezőbb elbírálást eredményez szemben az elkövetéskor hatályban volt és az elsőfokú ítélet 12. oldal 4 bekezdésében rögzített jogszabályi rendelkezésekre tekintettel.

Az elsőfokú bíróság kizárólag a jogszabályok azon eltéréseivel foglalkozott, amely eltérések kedvezőbbé teszik az elbíráláskor hatályos Btk. alkalmazását.

Az ítélet tábla szükségesnek tartja annak rögzítését, hogy mind az elkövetés, mind az elbírálás idején hatályos törvény esetén a Btk. 83. § (2) bekezdés szerinti középérték alkalmazása nem mellőzhető, tehát mindkét esetben a büntetés kiszabása során a büntetési tétel középértékéből kell kiindulni. Azonban az egyéb a Btk. Általános Részében a büntetés kiszabása körében értékelendő körülmények az elsőfokú ítéletben rögzített jogszabályhelyek alkalmazása esetén kedvezőtlenebb helyzetet teremtenének I. r. vádlott tekintetében az elkövetéskori jogszabályok alkalmazása esetén.

A büntetés kiszabása körében figyelembe veendő körülményeket az elsőfokú bíróság nagyrészt helyesen sorolta fel, azt annyiban egészíti ki az ítélet tábla, hogy a további enyhítő körülmény I. r. vádlott megromlott egészségi állapota. A vádlott büntetlen előélete életkorából adódóan nyomatékos enyhítő körülmény.

A Fővárosi Ítélet tábla itt utal az Egyezmény az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságjogok védelméről szóló 6. cikk iránymutatására. Az I. r. vádlott által elkövetett bűncselekmények másodfokú elbírálásáig közel 10 év telt el, az eljárás indokolatlan elhúzódása az iratok tartalma alapján egyértelműen rögzíthető. Az ítélet tábla erre figyelemmel egészítette ki a történeti tényállást a pertörténet rögzítésével.

Kétségtelen, hogy ennek az időmúlásnak kiemelt jelentősége van az enyhítő körülmények körében, ehhez kapcsolódóan pedig az ítélet tábla az enyhítő körülmények körét kiegészítendőnek tartja azzal is, hogy I. r. vádlott hosszú ideig állt büntető eljárás hatálya alatt oly módon, hogy e körben közrehatása nem merült fel.

A vádlott terhére rótt egyik bűncselekmény tárgyi súlya kiemelkedő, a büntetési tétele 5-10 évig terjedő szabadságvesztés. A büntetés kiszabása körében pedig a Btk. 83. § (2) bekezdése értelmében a büntetési tétel középértékéből kell kiindulni, amely jelen ügyben 8 év.

Ugyanakkor a kiegészített bűnösségi körülményekre is figyelemmel a Fővárosi Törvényszék által alkalmazott joghátrány arányban áll a vádlott által elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyával és az egyéb bűnösségi körülményekkel, annak

további enyhítése még a felmerült és figyelembe vett enyhítő körülményekkel összhangban sem indokolt.

Az ítélet egyéb rendelkezései törvényesek.

Fentiekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék ítéletét az I. r. vádlott vonatkozásában a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta, tekintettel arra, hogy az megalapozott.

Budapest, 2013. év január hó 7. napján

. Rédei Géza s.k.. Vincze Piroska s.k.. Mató Ágnes s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 1.B.437/2010/48. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.348/2012/4. számú végzésével I. r. vádlottal szemben a mai napon jogerős és végrehajtható!

Budapest, 2013. év január hó 7. napján

Dr. Rédei Géza s.k.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: